

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **Ing. M. D.**
zastoupená advokátem Mgr. Ing. Martinem Matějkou
sídlem Jana Babáka 2733/11, 612 00 Brno

proti
žalovanému: **Magistrát města Frýdek-Místek**
sídlem Radniční 1148, 738 01 Frýdek-Místek

za účasti: **PRONTO autosalón, spol. s r. o.**
sídlem Frýdlantská 2150, 738 01 Frýdek-Místek
zastoupená obecným zmocněncem Ing. P. P., CSc.

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá určení nezákonnosti nezahájení řízení o odstranění kanalizačního potrubí nacházejícího se na pozemku parc. č. X v k.ú. X podle § 251 zák. č. 283/2021 Sb., stavebního zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), a aby soud žalovanému přikázal takové řízení zahájit.
2. Žalobkyně namítá, že kanalizační potrubí bylo umístěno v rozporu s rozhodnutím o povolení stavby. Žalobkyně je vlastníkem pozemku parc. č. X v k.ú. X, zbudování kanalizační přípojky mělo být povoleno územním rozhodnutím č. j. SÚ/4757/96-Si/Kal/172, ÚR č. 356, o umístění stavby, a rozhodnutím o povolení stavby, č.j. SÚ/5969/96-On/Ju-2444/1. Žalovaný dne 30. 8. 2023 poskytl informaci, že povolená trasa má vést přes pozemek X tak, že vzdálenost přípojky od severní hranice pozemku má být v jeho východní části 22,5 m. V západní části pak 5,5 m. Podle geodetického zaměření Ing. S. ze dne 14. 8. 2023 potrubí skutečně vede ve vzdálenostech 14,89 m a 7,68 m. Odchylka v umístění potrubí tak dosahuje bezmála 8 metrů. Žalobkyně podala dne 1. 3. 2024 podnět k zahájení řízení o odstranění stavby. Kanalizační potrubí na jejím pozemku musí být v důsledku výše uvedeného logicky stavbou nepovolenou. Vydání kolaudačního rozhodnutí samo o sobě nečiní ze stavby stavbu povolenou. Žalovaný neví, na kterém místě bylo povoleno umístění stavby, a přitom ani nepodnikl žádné kroky k tomu, aby zjistil, kde tedy byla stavba povolena.
3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Stavba přípojky splaškové kanalizace byla realizována po právu na pozemku právních předchůdců žalobkyně. Žalovaný je přesvědčen, že v daném případě nedošlo k žádnému nezákonnému zásahu do práv žalobkyně, neboť předmětná provedená stavba je takové charakteru, jak byla stavebním úřadem povolena, je předepsaným způsobem užívána a byla a je umístěna na stavebním pozemku ve vlastnictví žalobkyně po právu.
4. Osoba zúčastněná na řízení navrhla zamítnutí žaloby. Stavba splaškové kanalizace vedoucí přes pozemek žalobkyně od roku 1997 byla položena podle územního a stavebního povolení a řádně zkolaudována. Se stavbou souhlasila právní předchůdkyně žalobkyně MUDr. D.
5. Krajský soud přezkoumal postup žalovaného, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl ke dni rozhodnutí soudu podle § 87 odst. 1 část věty před středníkem zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Rozhodoval přitom bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.
6. Podle § 82 s. ř. s. „každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný“.
7. Na projednávanou věc dopadají závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019-39, ve věci Žaves. Tímto rozsudkem rozšířený senát umožnil soudní ochranu proti nezákonným zásahům spočívajícím v nezahájení řízení z moci úřední. Rozšířený senát jinými slovy připustil (za určitých podmínek) možnost podat zásahovou žalobu právě proti nezahájení řízení o odstranění stavby: „Ten, kdo tvrdí, že je dotčen na svém hmotném právu faktickou nečinností stavebního úřadu, který v rozporu s § 129 odst. 2 stavebního zákona nezahájil řízení o odstranění nepovolené stavby (nepovolené terénní úpravy),

se může bránit proti takové faktické nečinnosti správního orgánu žalobou na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 násl. s. ř. s.). Vyhoví-li soud takové žalobě, určí, že nezačátení řízení z moci úřední je nezákonným zásahem, a současně přikáže stavebnímu úřadu zahájit řízení podle § 129 odst. 2 stavebního zákona.“

8. V rozsudku ve věci Žaves rozšířený senát nepopřel judikaturu, podle které je důvodnost žaloby založena na kumulativním splnění pěti požadavků: žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, který není rozhodnutím (4. podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka) (k tomu srov. např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 11. 7. 2012, č. j. 1 Aps 5/2012-38). Není-li byt' jen jediná z těchto podmínek splněna, soud žalobu jako nedůvodnou zamítne (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65 nebo ze dne 9. 1. 2013, č. j. 1 Aps 10/2012-20). Zásahem, který je tímto postupem posuzován, je pasivita stavebního úřadu, který toleroval nepovolenou stavbu a nezačal řízení o odstranění stavby (bod 70 rozsudku ve věci Žaves). Z uvedené formulace je zřejmé, že oproti jiným zásahovým žalobám je zásahová žaloba podle rozsudku ve věci Žaves specifická tím, že nezákonný zásah žalovaného spočívá v tolerování nezákonnosti, jejímž původcem je třetí osoba (stavebník černé stavby). Proto je nutné konstatovat, že nezákonný zásah spočívající v pasivitě stavebního úřadu v různých fázích rozhodování splývá se zásahem stavebníka. Nutným procesním důsledkem uvedeného je, že při zkoumání prvních dvou podmínek důvodnosti zásahové žaloby podle rozsudku ve věci Žaves se soud zpravidla bude zabývat působením stavby do sféry žalobce, přičemž až v následujících krocích bude posouzeno, jak a jestli měl stavební úřad konat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2024, č. j. 7 As 306/2023-70).
9. Soud se tedy předně zabýval, jakým způsobem je závěr o dotčení práv formulován v žalobě. Žalobkyně namítla, že nečinností stavebního úřadu dochází ke krácení jejího vlastnického práva, neboť se na jeho pozemku nachází nepovolená stavba, která pozemek znehodnocuje a významně omezuje jeho užívání.
10. Žalobkyně nijak nerozporuje závěry o tom, že splašková kanalizace byla v roce 1997 pravomocně povolena a zkolaudována na pozemku její právní předchůdkyně MUDr. M. D. a s jejím souhlasem. Žalobkyně namítá, že stavba byla provedena v rozporu se stavebním povolením. K tomu by nicméně měla uvést odpovídající tvrzení o zásahu do jejích práv. Měla by zejména uvést, jakým způsobem kanalizace znehodnocuje a omezuje užívání jejího pozemku kanalizace právě proto, že byla umístěna o několik metrů odlišně (dle tvrzení žalobkyně). Tvrzení o dotčení do práv žalobkyně se vztahují toliko k umístění kanalizace jako takové, přitom žalobkyně sama nijak nezpochybnila, že stavba jako taková je na jejím pozemku pravomocně umístěna, a to se souhlasem vlastníka pozemku, tedy její právní předchůdkyně.
11. Krajský soud nad rámec uvedeného podotýká, že právní předchůdkyně žalobkyně byla účastníkem stavebního řízení a obsah spisového materiálu jí tedy musel být znám. Neobstojí tak argumentace žalobkyně, že předmětné rozhodnutí nemá k dispozici. Zároveň nelze přehlédnout, že žalobkyně navrhuje soudu k důkazu připsat žalovaného, kterým jí byla dne 30. 8. 2023 poskytnuta informace, k prokázání, že stavba byla povolena jiným způsobem. Sama však soudu předkládá rovněž sdělení žalovaného ze dne 22. 4. 2024, kterým žalovaný

měl poskytnuté informace vyvracet. Pokud se tedy po více jak 20 letech žalobkyně domáhá zahájení řízení o odstranění této stavby, měla by konkrétně tvrdit a doložit (např. situačním plánem, kde je průběh kanalizace konkrétně zdokumentován), že průběh kanalizace byl povolen jiným způsobem, než jak byl následně zkolaudován, a rovněž i z tohoto důvodu konkretizovat, jakým způsobem tedy dlouhodobě umístěná kanalizace aktuálně omezuje užívání jejího pozemku a znehodnocuje jej.

12. Podpůrně lze uvést, že součástí správních spisů je rozhodnutí Městského úřadu ve Frýdku-Místku ze dne 7. 1. 1997, č. j. SÚ/5969/96-On/Ju-2444/1, kterým se povolují „Přístavba a stavební úpravy autoservisu vč. kanalizační přípojky a stavba výstavního salonu motocyklů“, obsahující stavební objekty (SO 01 až SO 04 včetně SO 03 – Přípojky splaškové kanalizace), umístěno na pozemcích parc. č. XA, XB, XC, XD, XE, XF, XG, X, XCH, XI v k. ú. X a dočasná stavba „Odstavných a parkovacích ploch“ umístěna na pozemcích parc. č. XA a XC v k. ú. X s termínem trvání do 29. 10. 2046. V rozdělovníku je uvedeno, že rozhodnutí obdrží rovněž MUDr. M. D. Dále je připojeno prohlášení účastníků řízení, že si rozhodnutí o povolení převzali a že se vzdávají práva na odvolání (podpis MUDr. M. D. je připojen s datem 8. 1. 1997), na rozhodnutí je vyznačena doložka nabytí právní moci dne 10. 1. 1997. Rovněž je součástí spisu kolaudační rozhodnutí v předmětné věci ze dne 29. 8. 1997, č. j. SÚ/3918/97-On/Mal-1764 s vyznačenou doložkou právní moci. Ve výrokové části kolaudačního rozhodnutí se uvádí, že stavební úřad povoluje užívání po přezkoumání návrhu ze dne 18. 8. 1997 a na základě výsledku ústního jednání, spojeného s místním šetřením, které se konalo dne 28. 8. 1997. Dále je v odůvodnění uvedeno, že stavba byla provedena podle dokumentace ověřené ve stavebním řízení a byly splněny podmínky územního rozhodnutí a stavebního povolení.
13. Krajský soud zdůrazňuje, že není oprávněn za žalobkyni žalobní argumentaci jakkoli domýšlet, neboť by tím došlo k porušení dispoziční zásady, kterou je soudní řízení správní ovládáno, i zásady rovnosti účastníků řízení. Za této situace soud neshledal, že by žalobkyně byla postupem žalovaného dotčena na svých právech a nepřistoupil k dalším krokům přezkumu zásahové žaloby. Žalobkyněmi navržené důkazy soud neprovedl pro nadbytečnost, neboť co do otázky zásahu do jejích práv lze závěr učinit toliko ze samotných nesporných tvrzení a podpůrně též z podkladů obsažených v rámci správních spisů. Tyto pak poskytují dostatečnou skutkovou oporu pro učinění výše uvedených závěrů bez důvodných pochybností, a to i vzhledem k obecnosti žalobních tvrzení.
14. Vzhledem k tomu, že soud neshledal, že by žalobkyně byla nezahájením řízení o odstranění stavby zkrácena na svých právech, soud zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 87 odst. 3 s. ř. s.
15. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalovaný byl v řízení procesně úspěšný, avšak podle obsahu spisu mu v řízení nevznikly žádné náklady přesahující jeho běžnou úřední činnost.
16. O náhradě nákladů osoby zúčastněné na řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 5 s. ř. s., když soud neuložil této osobě žádnou povinnost ani neshledal žádné výjimečné okolnosti, které by přiznání náhrady nákladů řízení této osobě odůvodňovaly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 10. července 2025

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu